

המועצה הארצית לתכנון ולבנייה, בראשות נתן אלנתן, דנה אתמול (שלישי, 28.2.23), לראשונה בתוכנית המתאר הלאומית למערכת הבריאות (תמ"א 20/1) של משרד הבריאות ומינהל התכנון, והחליטה להעבירה להערות הוועדות המחוזיות. זו הפעם הראשונה מאז קום המדינה, בה התכנסו הגורמים לעבודה רחבת היקף ובנו תכנית לטווח הארוך, שתפתח ותחזק את מערכת הבריאות הקיימת והעתידית.

התוכנית שקודמה על ידי מינהל התכנון בשיתוף משרד הבריאות, ותיתן מענה לשנת ה-100 של ישראל, נערכה לאחר עבודה מקצועית ומעמיקה, לבחינת מערך מוסדות הבריאות בראיה ארוכת טווח. במסגרת העבודה התקיימו התייעצויות נרחבות עם בעלי תפקידים במערך הרפואה וכן תיאומים עם רשויות מקומיות, משרדי ממשלה וגופים שונים נוספים.

אוכלוסיית ישראל צפויה לגדול עד לכ-15 מיליון איש בשנת היעד 2050, וחלקו של הגיל השלישי והרביעי עתיד לגדול משמעותית. התוכנית, מציגה את הפריסה המרחבית ומסמנת את השטחים הנדרשים לפיתוח מערך האשפוז במדינה, מתוך מטרה לענות על צרכיה של האוכלוסייה החזיה, לרבות שירותי אשפוז גריאטרי, פסיכיאטרי ושיקומי. כמו כן, התוכנית מטמיעה עקרונות כגון צמצום אי-שוויון מרחבי בנגישות לשירותי בריאות, מעבר משמעותי של מתן שירותים מבתי חולים לקהילה (לקופות חולים ואשפוז ביתי) ואת הצורך בהתאמת המערכת לשינויים העתידיים.

תוכנית המתאר שומרת שטחים להרחבה, התחדשות ותוספת בינוי בכ-40 מוסדות בריאות קיימים בהם מוסדות לאשפוז כללי, גריאטרי, פסיכיאטרי ושיקומי וכן שומרת שטחים עבור מוסדות בריאות חדשים. בנוסף לאתרים חדשים למוסדות בריאות שאותרו במסגרת העבודה על התוכנית, היא גם מטמיעה תוכניות שהוכנו בשנים האחרונות על ידי משרד הבריאות ורמ"י לבתי חולים חדשים בין היתר במודיעין ובבית שמש, וכן להרחבה של בתי חולים קיימים כגון בית חולים לגליל נהריה והלל יפה בחדרה.

התוכנית מציעה הקמת 9 בתי חולים כלליים חדשים: בכרמיאל, קריית גת, הוד השרון, צומת גלעם, בית שמש, נתניה, מודיעין, באר שבע (פרס) וחריש, וכן הרחבה של בית החולים איכילוב. כמו כן, היא שמה דגש מיוחד על שמירת שטחים עבור מעל 20 מוסדות לאשפוז גריאטרי, ומציעה בתי חולים גריאטריים שיוקמו בין היתר בירושלים, עכו, מגדל העמק ונתיבות. בנוסף, היא מציעה 5 בתי חולים שיקומיים שיוקמו בין היתר בכרמיאל ובבאר שבע וכן 11 מוקדי חירום רפואי שיוקמו בין היתר בקצרין, קריית שמונה ובמצפה רמון.

במקביל, המועצה הארצית המליצה לממשלה לאשר את מדריך הקצאת השטחים לשירותי בריאות בקהילה, אשר קודם כמסמך משלים לתמ"א לאור המעבר החזוי של שירותי בריאות רבים לאחריות קופות החולים, ומתייחס לשטחי בניה אותם יש להקצות לטובת שירותי בריאות בתוכניות לשכונות חדשות.

מנכ"ל משרד הבריאות, משה בר סימן טוב: "אנו פועלים לתת למערכת הבריאות את שינוי הכיוון שהיא צריכה, שינוי תשתית המערכת מקצה לקצה - ממערכת שמתנהלת מהיד לפה ללא תכנון ארוך טווח למערכת שיכולה לתכנן קדימה. זוהי הפעם הראשונה שמדינת ישראל מתכננת קדימה, בראייה ארוכת טווח, את מערך בתי החולים באופן שיכול לתת מענה שלם וכולל. התוכנית מאפשרת להגדיל ולחזק את ביה"ח הקיימים ולהקים ביה"ח חדשים במקומות אסטרטגיים, ותיתן מענה להתפתחות האוכלוסייה ותקטין את הפערים בין המרכז לפריפריה."

יו"ר המועצה הארצית לתכנון ולבנייה, נתן אלנתן: "התוכנית היא רפורמה של ממש בנושא התכנון של מערכת הבריאות לקראת 2050 ואני שמח ומברך על קידומה. התוכנית תכלול תשתית תכנונית להקמתם של 9 בתי חולים חדשים ברחבי הארץ, בתי חולים גריאטריים, שיקומיים ופסיכיאטריים והקמת 11 מוקדי חירום רפואי מרמת הגולן בצפון ועד מצפה רמון בדרום ותיתן מענה ראשוני מציל חיים במקומות אלה."

מנכ"ל מינהל התכנון, רפי אלמליח: "מינהל התכנון מוביל לראשונה בשיתוף משרד הבריאות

תוכנית חשובה עבור מערכת הבריאות בישראל לשנת 2050. התוכנית משריינת שטחים לטובת הקמת בתי חולים כלליים, גריאטריים, שיקומיים ופסיכיאטריים ולראשונה גם הקמת מוקדי חירום רפואיים בערי הקצה בהן אין כיום מענה הולם וטווח זמן סביר. כמו כן, כדי לתת מענה לאוכלוסייה הבוגרת בישראל שרק הולכת וגדלה בשל העלייה בתוחלת החיים, התוכנית כוללת הקמת 20 בתי חולים גריאטריים חדשים."

סמנכ"ל בכיר וראש המנהל לתכנון, פיתוח ובינוי במשרד הבריאות, אורי גולדשטיין: "בית חולים זאת תשתית גדולה ומורכבת שצריכה להימצא במקומות עם צירי תנועה ראשיים - לכן שריון עתודות קרקע מתאימות חשובה בעיקר בישראל. "התוכנית מאפשרת להגדיר תכנית אב לביה"ח הקיימים ואלו שעתידיים לקום בהתאם לצרכי משרד הבריאות ההתאם לכך לתכנן תב"ע ולהוציא היתרים - בכך להיערך לתכנון ובניה מהירה בהתאם לאישורים להוספת מיטות בין משרד הבריאות ומשרד האוצר."

בראש הצוות עמדו אורי גולדשטיין, סמנכ"ל בכיר וראש המנהל לתכנון ובינוי מוסדות בריאות במשרד הבריאות, ורפי אלמליח, מנכ"ל מינהל התכנון של משרד הפנים וצוותי מנהלות ומנהלי האגפים במינהלים. יחד עימם ישב צוות וועדת ההיגוי בראשות האדריכלית עדנה לרמן ופרופ' נדב דוידוביץ', יו"ר איגוד רופאי בריאות הציבור.

התוכנית נערכה על ידי צוות התכנון לרמן אדריכלים ומתכנני ערים, קבוצת גיאוקרטוגרפיה, ובית ספר לבריאות הציבור באוניברסיטת בן גוריון.

תכנית מתאר ארצית למוסדות בריאות – תמ"א 1 שינוי 20 (תמ"א 49)

המלצת תמ"א 1/20 להוספת מוסדות בריאות מעבר לעיבוי והרחבה של בתי חולים קיימים ומאוסרים

<p>בתי חולים כלליים חדשים 9 חדשים+ הרחבה של איכילוב:</p> <ul style="list-style-type: none"> בתי חולים חדשים+ הרחבה כרמיאל- מכוח התמ"א, עוד אין תכנון מפורט הוד השרון- מכוח התמ"א, עוד אין תכנון ת"ש- מכוח התמ"א, עוד אין תכנון מפורט הרחבת איכילוב- ייצו- מכוח התמ"א, עוד אין תכנון מפורט 	<p>בתי חולים גריאטריים חדשים- כולם מכוח התמ"א ועוד אין תכנון מפורט:</p> <ul style="list-style-type: none"> קרית שמונה סח'נין עכו נוף הגליל מגדל העמק חצור הגלילית כפר קרע קרית ענבים צור באהר טירה מתחם בי"ח מאיר רמלה נתיבות צומת שקוקת דימונה 	<p>בתי חולים גריאטריים חדשים המשך:</p> <ul style="list-style-type: none"> כסיף הוד השרון נווה שרת מתחם אורות שלוחת איכילוב עטרות ראשון לציון פתח תקווה 	<p>בתי חולים שיקומיים חדשים: 2 כרמיאל (הוטמע בתכנית, מקודם תכנון מפורט לא מכוח התמ"א)</p> <ul style="list-style-type: none"> קצרין (הוטמע בתכנית, מקודם תכנון מכוח החלטת ממשלה 864) במתחם בית חולים שוהם – מכוח התמ"א 	<p>11 מוקדי חירום רפואיים חדשים כולם מכוח התמ"א ועוד אין תכנון מפורט:</p> <ul style="list-style-type: none"> קרית שמונה סח'נין קצרין כפר קרע דימונה ערד כסיף מצפה רמון נווה שרת אורות ראשון לציון
---	--	--	---	--